

Laško ni središče sveta

Predsednik uprave Pivovarne Laško Dušan Zorko

kljub temu upa, da bo v Laškem dočkal »penzijo«

V teh dneh se je saga o prodaji Pivovarne Laško, ki je trajala skoraj desetletje, končala. Naplavila je različne interese – lastnikov, upnikov, uprave in tudi Laščanov – vendar je v zgodbi na koncu prevladal denar. Promet Heinekena, novega lastnika Laškega, znaša letno kar 22 milijard evrov, kar je več kot znašata dva letna proračuna Slovenije. Bosta Laško in Union, palčka v zgodbi tega nizozemskega in svetovnega velikana na področju pivovarstva, obstala? Predsednik uprave obeh pivovarn Dušan Zorko je prepričan, da obe podjetji čaka lepa prihodnost.

»Pred kratkim smo bili v Amsterdamu, kjer smo Heinekenu predstavili načrte obeh slovenskih pivovarn za leto 2016, ki so jih Nizozemci tudi potrdili. Imel sem tudi izjemno čast ali srečo, da so me povabili na večerjo z upravo Heinekena. Za mizo so sedeli predsednik uprave Jean Franciose van Boxmeer, šefica financ in vsi ostali pomembni ljudje v podjetju. Imel sem možnost, da jim predstavim, kdo smo in kaj je Slovenija,« pravi Dušan Zorko.

Vodstvo Heinekena torej sploh ni vedelo, kaj je v Sloveniji kupilo?

Nekateri člani vodstva so že bili v Sloveniji, predsednik uprave še ni bil. Zato sem ga povabil, naj kmalu pride k nam. Treba je vedeti, da ima Heineken po svetu 168 pivovarn in da zaposluje 75 tisoč ljudi. Kot so dejali, so z nakupom Skupine Laško pridobili zadnji otok v Evropi. Kaj se je dogajalo prej, jih ni zanimalo, mi pa vemo, da je bilo zadnjih deset let za Skupino Laško zelo burnih. Še zlasti je bilo težko od aprila lani, ko se je uprava bankam zavezala, da bo prodala Mercator in Radensko ter dokapitalizirala Pivovarno Laško. Prvi dve zavezi smo izpolnili, namesto dokapitalizacije pa se je zgodila prodaja podjetja. V tistem času sem bil deležen številnih kritik, vendar je dejstvo, da uprava nobene odločitve ni sprejela brez soglasja večjih lastnikov in večjih upnikov.

Torej niste ničesar delali na svojo roko in v svojo korist?

Kdor tako misli, se pošteno moti. Zakonodaja je jasna. Uprava namreč lahko lastnino samo upravlja, o njeni prodaji odločajo lastniki. Jaz lahko prodam samo tisto, kar je v moji zasebni lasti. Je pa res, da se je v ozadju dogajalo marsikaj, da so določeni ljudje v Ljubljani začeli gonjo proti nam, samo da bi zrušili

prodajo. Ugotovili

so namreč, da smo

na dobri poti, da rešimo pivovarno.

Je bilo torej pri prodaji pivovarn v ozadju veliko politike?

Ne vem, katera barva politike je bila v ozadju. Res pa je, da so si nekateri želeli, da Laško in Union ne bi pristala v rokah tujcev, ampak »nekih« domačih krogov. Če bi se to zgodilo, bi laška pivovarna šla v stečaj, Union pa bi se razvijal naprej. Temu sem se odločno uprl. Pri tem sem imel veliko podporo lastnikov, na čelu s slabo banko, podprli so me tudi v Banki Slovenija, zelo pozitivno vlogo v tej zgodbi je odigral tudi predsednik uprave NLB Janko Medja.

Koliko je bilo resnih ponudnikov za nakup Skupine Laško?

Šest. Poleg Heinekena, Karlsberg se je namreč umaknil, je večinoma šlo za finančne sklade. Računali smo tudi na turški Efes, ki pa se je prav tako v zadnjem trenutku umaknil.

Je Heineken najboljša izbira?

Je. Strateški partner je vsekakor boljše izbira kot finančni sklad. Osebnostno sem prepričan, da bo Heineken v Slovenijo prinesel tisto znanje, ki smo ga zadnja leta zanemarili. Moja uprava, o prejšnjih ne bom govoril, se je namreč ukvarjala predvsem z likvidnostnimi težavami. Moj delovni dan je namreč vedno začelo vprašanje, s katerimi bankami imam danes pogovor, kakšno je danes naše likvidnostno stanje Zdaj se bomo končno lahko začeli ukvarjati z našo osnovno dejavnostjo in začeli prodajati pivo. Z bankami se namreč več ne ukvarjam, saj smo oktobra s pomočjo Heinekena poravnali vse obveznosti do njih. Skupina Laško nobeni banki ni več ničesar dolžna. Pri tem moram poudariti, da nobena banka zaradi Skupine Laško ni izgubila niti centa, to velja tudi za dobavitelje. Zdaj smo dolžni le Heinekenu, ki je za nas poravnal 185 milijonov evrov dolga.

Si dogovor s Heinkenom štejete kot velik uspeh?

Na ta dogovor sem res zelo ponosen. Ko bo končana prevzemna ponudba, ki jo je Heineken objavil pred kratkim, bo končan tudi približno 450 milijonov evrov vreden posel. Ta denar smo mi pripeljali v Slovenijo. Zanimivo je, da se je po pogodbi, ki smo jo sklenili s Heinkenom, v našem poslovanju

marsikaj spremenilo. Danes namreč banke trkajo na naša vrata in sprašujejo, ali lahko še naprej sodelujejo z nami. Zdaj ko smo del Heinekena, se je očitno spremenila naša finančna moč. In kar je še bolj pomembno, naši izdelki so se končno vrnili tja, kamor sodijo – v pivovarništvo. Vendar je v tej zgod-

bi nekaj zelo žalostnega. Nizozemci vedo, kaj so kupili, Slovenija pa ne ve, kaj je prodala. Ne zaveda se, kakšno bogastvo je imela v rokah. Zapletla se je v nekatere igrice, katerih

cilj je bil razbiti obe pivovarni. V zadnjem času sem lahko spoznal delovanje pivovarn, ki delajo pod okriljem Heinekena, in če jih primerjam z Laškimi in Unionom, lahko mirne duše rečem, da bi morali obe slovenski pivovarni zapreti. Zato nas, če bomo hoteli doseči konkurenčnost ostalih pivovarn v sistemu Heinekena, čaka zelo težko delo.

To niso prav nič obetavne napovedi.

Ampak so odgovorne. Če bi zdajle pogledali proizvodne linije v Laškem in Unionu, bi mislili, da »štrajkamo«. Vsaka tovarna jih ima deset, ampak vse ne delajo. Zakaj? Ker je to preveč zmogljivosti za slovenski trg, ki je velik približno 1,6

Vendar moram poudariti, da smo že prodali dve zelo močni blagovni znamki, Fructal in Radensko. Kaj bo torej z vodo in drugimi »nepivovarskimi« izdelki, bomo odločali v naslednjem letu. Glede na vse dosedanje pogovore z lastniki bomo morali zagovarjati zgodbo, da bomo tukaj v Sloveniji razvijali predvsem pivo in pivovarske izdelke.

Torej bo prej ali slej novega lastnika dobil tudi Vital Mestinje, ki je prav tako del Skupine Laško?

Vital je res posebna zgodba, tudi zanj iščemo kupca. Podjetje ima na leto le 4 do 5 milijonov evrov prometa, a je zelo pomembno za kraje, kjer deluje. Ker ne gre za kakšno prav posebno znano blagovno znamko, kot sta recimo Fructal ali Radenska, iščemo nekoga, ki ima dostop do trgovskih polic. Nekaj interesentov že imamo, predvidevam, da bo do prodaje prišlo kmalu. Vital že v preteklosti ni sodil v pivovarsko zgodbo, ampak se kljub temu trudimo, da bi z vodstvom podjetja čim bolj sodelovali. Pojavljajo se sicer različne špekulacije, ampak obljubljam, da bomo tudi Vital čim prej pripeljali v varne vode.

Vprašanje, s katerim se te dni najbolj ukvar-

milijona hektolitrov piva, zmogljivosti vsake od pivovarn pa znašajo več kot 2 milijona hektolitrov piva. Torej je ena pivovarna dovolj za slovenski trg. Vendar sem optimist. Možnost sanacije je velika in zato sem zelo ponosen, da smo uspeli pokazati velikemu Heinekenu, kako veliki blagovni znamki je pridobil in kako pomembno rast bo zlasti preko Pivovarne Laško lahko dosegel na bivših jugoslovanskih trgih. Poleg tega Heinekenu odpiramo tudi možnost za proizvodnjo njegovih izdelkov v Sloveniji. Če nam bo vse to uspelo, bomo zmagali.

Za ceno, da bi se katera od pivovarn zaprla?

Ne. Heineken ima v Avstriji devet pivovarn, najmanjša proizvede na leto le devet tisoč hektolitrov, a vseeno dela. Bistvo torej ni količina, ampak ekonomika poslovanja.

Ves čas se pogovarjava le o pivu. Kaj pa bo z vodo in drugimi izdelki?

Voda ostaja, vsaj za zdaj, enako velja tudi za druge izdelke

jajo v Laškem, je, kaj pomeni selitev uprave združene pivovarne v Ljubljano za njihovo

mesto, predvsem pa za tiste, ki so zdaj zaposleni v podjetju.

Najprej moram poudariti, kar mnogi pozabljajo, da je bila Pivovarna Laško tik pred stečajem. Ne rečem, da ni imela premoženja. Ko sem prišel v podjetje junija 2009, ga je bilo ogromno.

Toliko, da bi lahko poplačali vse banke. Vendar ko smo se začeli pogovarjati o sanaciji, so imele banke zelo različne stopnje zavarovanja za ta svoja posojila. Ena od bank je na primer imela za en evro pet evrov zavarovanja, druga pa le pol evra. Predlagali smo, da sedemo skupaj za mizo in najdemo ugodno rešitev za vse, vendar niso hoteli. Treba je vedeti, da je takrat zadolženost Laškega presežala 440 milijonov evrov in smo imeli

še cel kup dolgov do Radenske in Uniona. Podaljševali smo posojila, vsako podaljšanje nas je stalo milijon evrov. Bili smo prava molzna krava za banke. Odkar sem v Laškem, to je od leta 2009, smo plačali za več kot sto milijonov evrov obresti.

Laško je lepo mesto in prepričan sem, da bo še dolgo varilo pivo, vendar je dejstvo, da bo Heineken tako kot v drugih državah vodil svojo pivovarno iz glavnega mesta. Tako kot to

počne na Hrvaškem ali v Srbiji. Vse, kar se dogaja v Sloveniji, se ne dogaja v Laškem, ampak v Ljubljani, kjer so banke, ministrstva in vse ostalo. To pomeni, da se bom tudi jaz vozil med Laškim in Ljubljano. Ampak dejstvo, da se uprava seli v Ljubljano, ni tako pomembno. Pomembno je, da bo proizvodnja ostala v obeh krajih, da ne bo prišlo do zapiranja in da bo Heineken obe blagovni znamki razvijal še naprej.

Včasih je veljalo, da pivovarne v Laškem ne more voditi nekdo, ki ni iz Laškega. Vi ste Celjan ...

Res je, sem Celjan in Celjan bom ostal do konca življenja, vendar je tudi res, da v vrhu Laškega ne more sedeti nekdo iz Ljubljane. To zagovarjam ves čas. Laško je čudovito mesto, vendar ni središče sveta. Torej se mora odpreti. Če se zapleteš v neke lokalne, celo družinske zgodbe, te ne čaka nič dobrega. V vrhu Heinekena na primer »sedijo« ljudje iz vsega sveta.

Po vsem, kar ste povedali, lahko sklepamo, da bo v Laškem ostala le proizvodnja. Kaj pa bo z vsem službami, ki so bile podpora tej proizvodnji? Slišati je mogoče, da naj bi v laški in ljubljanski pivovarni delo izgubilo 250 ljudi, največ v Laškem. Drži?

Uprava laške pivovarne je že nekaj let v Ljubljani, v bankah, kjer sem se nenehno moral dogovarjati

o možnostih podaljšanja posojil in preživetja. Nenazadnje pa upravo Laškega predstavlja le še en domačin, Matej Oset. Drugi sem jaz, ki sem pol tukaj in pol v Ljubljani, ostali so Ljubljančani. Zdaj so v upravi še trije predstavniki novega lastnika, ki prinašajo k nam znanje, ki ga krvavo potrebujemo, gre za poznavanje marketinga, prodaje in financ. Sicer pa, če se bo treba iz Laškega peljati v Ljubljano ali obratno, to ni nobena

kazen. V Sloveniji smo razvajeni. Če nimamo službe pet minut peš od doma, je prava katastrofa. Po svetu se ljudje sto in še več kilometrov vozijo na delo.

Lahko vendarle poveste kakšno številko, koliko ljudi bo izgubilo službo?

Ne, o končni številki še ne morem govoriti. Rad bi pa poudaril, da se ta kadrovska sanacija ne bo zgodila zaradi prihoda Heinekena, ampak smo se zanj odločili še v času, ko smo mislili, da bomo ostali samostojni. Zaradi Nizozemcev bo sicer nekaj manjših sprememb, vendar ne bodo pomembne. Govorice, da naj bi delo izgubilo 250 ljudi, ne držijo. Ravno te dni je Heineken potrdil pogodbe članom uprave, vendar le do konca prihodnjega leta. To se mi zdi prav. Vedite, da dobra podjetja dobro poskrbijo za svoje kadre, in prepričan sem, da bo tako tudi v primeru Laškega in Uniona. Ne moremo torej govoriti o odpuščanju, ampak o ohranjanju delovnih mest.

Koliko časa boste ostali v pivovarni?

Upam, da je Heineken našo upravo spoznal kot sposobno, vendar če bodo želeli, da se umaknem, bom to tudi storil. Če pa bodo videli, da sem pravi za vodenje njihove pivovarne v Sloveniji, bom to z veseljem delal naprej. V preteklih letih sem naredil veliko za obstoj pivovarništva v Sloveniji.

Vam je bilo kdaj žal, da ste zapustili direktorsko mesto v celjskem podjetju Kovintrade in začeli pivovarniško zgodbo?

Večkrat mi je bilo žal. Kovintrade je bil moj otrok, ampak tako pač je. Sprejel sem ponudbo, da prevzamem vodenje Uniona in potem tudi Laškega. Kasneje, ko so se stvari zapletle, sem imel možnost, da se umaknem, imel sem nekaj zelo dobrih ponudb, vendar tega nisem želel narediti. Morda sem naredil napako. Lahko pa rečem, malce v šali, da sem v tem času, odkar vodim pivovarno, osvojil znanje za petnajst fakultet.

Za svoje delo ste dobro plačani. Držijo trditve, da na mesec zaslužite 30 tisočakov?

Moja plača znaša 15.500 evrov bruto na mesec. Polovico jo zaslužim v Laškem, polovico v Ljubljani.

Koliko boste zaslužili s prodajo delnic pivovarne Laško Heinekenu?

Lahko bi rekel, da sem naredil veliko napako, ker nisem kupoval delnic, ko je bilo to mogoče. Vendar nisem hotel, da bi mi kdo karkoli očital. Danes bi lahko zaslužil več milijonov, dobil pa bom le malo več kot 70 tisoč evrov.

JANJA INTIHAR, foto: SHERPA

»Dosegli smo zelo veliko, saj je Heineken sprejel naš predlog, da se pivovarna pri nas ne bo imenovala Heineken Slovenija, ampak Pivovarna Laško Union. Nizozemci se dobro zavedajo, kaj pomenita tradicija in blagovna znamka.«

»Prepričan sem, da je cena za delnico Laškega, ki jo je ponudil Heineken, korektna. Upam, da bodo to prepoznali tudi mali delničarji. V preteklih letih so sicer imeli priložnost prodati svoje delnice za bistveno višjo ceno, vendar tega niso naredili. Vem, da v Laškem »delajo« tudi čustva, vendar je dejstvo, da nikoli več ne bo tako, kot je bilo včasih.«

»Naj se Laščani ne bojijo, da bo pivovarništva v Laškem konec. Vendar so časi, ko je pivovarna gradila mesto, mimo, čeprav še vedno ni nobene prireditve, od ribiške do gasilske, ki je ne bi pripravili brez podpore pivovarne. Tako, kot je bilo nekoč, pa ne bo več.«

»Združena pivovarna bo razvijala tri stebre - izdelke Laškega, Uniona in tiste, ki jih bomo delali za Heineken.«

